

Eneseteadvus OÜ mentor ja koolitaja, kogemus- ja kriisinõustaja Kairit Lindmäe (Saaremaa): sotsiaaltöö on minu jaoks elustiil, mitte elukutse

Minu teekond sotsiaaltöö alal sai alguse, kui 1992. aastal keskkooli lõpetades edasisi valikuid kaalusin. Sotsiaaltöö valdkond oli siis minu jaoks tundmatu. Täielik juhus, et sattusin seda õppima tänu toleaegele Kuressaare Poistemaja juhatajale Leonora Krausile, kellega pidasin viimasel hetkel enne meditsiinikooli dokumentide viimist aru, millist elukutset oleks mõistlik valida.

Teadmata, mida sotsiaaltöö endast täpsemalt kujutab, asusin õppima Tallinna Pedagoogilisse Seminaris. Mäletan, et esimesel koolinädalal tehti tutvustav ringsõit eri sotsiaalasutustes, et saaksime aru, kuhu me oleme sattunud. Nii mõnigi jättis kooli pooleli.

Külastasime ka Imastu lastekodu, mis oli 1992. aastal veel kombinat. Varasemalt olin käinud paar korda Kuressaare Väikelastekodus, seetõttu oli mul lastekodust mingigi ettekujutus.

Huvi sotsiaaltöö vastu ja arusaamine, mis üldse on sotsiaaltöö, tekkis ilmselt alles koolis ja praktikate käigus. Lõpetasin sotsiaalpedagoogina Tallinna Pedagoogilises Seminaris 2. lennu. Hiljem sain samas koolis rakendusliku kõrghariduse ja Tallinna Ülikoolist magistrikraadi. Pärast kooli lõpetamist olen töötanud valdkondades, mis on kõik sotsiaaltööga seotud. 1990. aastate keskel oli sotsiaalvaldkond alles lapsekingades ja nii oli vaja mul ka oma esimeses töökohas Kuressaare Vanalinna Kooli toimetulekuklassis palju ise leiutada ja arendada.

Õppekava ja õppematerjale sellistele lastele veel ei olnud, me alles hakkasime neid looma ja koostama. Sain olla oluliste protsesside juures. Ja ka järgmistes töökohtades olen saanud sotsiaalvaldkonna arengutes kaasa rääkida ja neid protsesse mõjutada, sh ka Riigikogu tasandil, seadustele sisendit andes. Aga näiteks ka töötukassas, nõustades erivajadustega kliente ja tööandjaid, samuti omaavalitsuses sotsiaalvaldkonda juhtides.

Olen ka kaalunud teha midagi muud, mis ei ole sotsiaaltööga seotud, aga ikka ja jälle olen jõudnud tagasi sotsiaaltöö juurde. Praeguseks olen mentor ja koolitaja KOVide juhtidele Ida-Virumaa sotsiaalstrateegia arenguprogrammis, kogemus- ja kriisinõustaja, vabatahtlik tugiisik. Sotsiaalvaldkonnas olen olnud 26 aastat.

Minu arvates saab sotsiaaltööd teha siis, kui olla selle juures südame, terve mõistuse ja hingega. Sinna sisse ei tohi ennast ära kaotada, abivajaja rolli ei saa sotsiaaltöös üle võtta. Need, kes seda mõistavad, teevad sotsiaaltööd väga kaua.

Ma ei saa öelda, et mul on sotsiaaltöö vastu huvi. Pigem on see elustiil, teadmised, arusaamad. Olen selles valdkonnas, sest mul on kogemused, mida saan ja tahan jagada teistele. Ja ka huvi, kuidas valdkond areneb ning muutub, ma saan sellele kaasa aidata.

Kui 2020. aastal Saaremaa kriisikodu juhtima asusin, ütles üks töötuttav minu kohta – sulle on alati vähe sellest, mida sa juba teed, ikka leiad võimaluse teha veel.

Minu jaoks on oluline meeskond, kes jagab ühesuguseid väärtusi. Kui meeskond on ühteheidetav ja mõistab üheskoos seatud eesmärgi, saab üle ka väga keerulistest olukordadest.

Mind hoiab selles valdkonnas teadmiste ja kogemuste rohkus, soov neid jagada, et järeltulijad oleksid teadlikumad.

Keerulistel aegadel aitab alati enda ressursside hea tundmine ja teadmine, kellele toetuda. Ja seegi, et minu kogemustest on kellelgi veel kasu. Ma saan kedagi aidata, tean kellelt ja mis nõu või abi küsida. Rasketest hetkedest aitab üle saada ka meeskonnatunnetus ja -toetus, arutlemine inimestega, kes on teemaga kursis ja peegeldavad tagasi ning aitavad edasi.

Oluline on meeles pidada 8+8+8 (uni + töö + isiklik aeg) reeglit ja siis on ka ressursi teha tööd. Mina sain 2020. a kevadel otsese kriisikogemuse ja tean, et head inimesed ei ole kuhugi kadunud. On hulk inimesi, kes kriisiolukorras leiavad võimaluse tulla appi ja panustada vastavalt võimalustele, olenemata sellest, mida nad tagasi saavad. Kriis näitas, et sotsiaaltöötajad on paindlikud ja valmis panustama, kui vaja. Koostöö valdkondade vahel oli suurepärase ja on väga oluline, et see nii ka jääb.

Suurim kriisiõppetund on aga see, et peab olema koostatud kindel ennetav universaalne kriisiplaan, kus kõigil asjaosalistel on teada täpsed ülesanded. Kunagi ei tea ette, milline on järgmine kriis, aga universaalse plaani saab koostada ikka, et oleks selge, kes ja kui palju saab panustada.

Kairiti unistus: et inimesed võtaksid vastutuse iseenda heaolu eest, mitte ei nõuaks seda teistelt. Kui inimesed ei sooviks enam teisi muuta ja pööraksid tähelepanu iseenda emotsioonidele, oleks kurjust vähem. Rohkem empaatiat ja iseendaga olemist.

Põhimõtted:

- *Meil on inimestena olemas kõik sisemised ressursid soovitud tulemuste saavutamiseks.*
 - *Pole läbikukkumist, on vaid õppetunnid – inimene teeb talle hetkel parima kättesaadava valiku.*
-